

Північна Америка

Тектонічні структури, рельєф, корисні копалини

Тема: ознайомити учнів з особливостями тектонічної будови, рельєфу материка, формувати знання про взаємозв'язок тектонічної будови, рельєфу та закономірності поширення корисних копалин Північної Америки; з'ясувати роль зовнішніх сил природи на формування сучасного рельєфу; вдосконалювати практичні вміння та навички роботи з тематичними картами, порівнювати рельєф Північної і Південної Америки.

Обладнання: мультимедійна презентація, карти атласу, підручник, зошити

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

ХІД УРОКУ

I. Опрацювати матеріал конспекту, виписати в зошит головне (виділено кольором)

II. Переглянути відео <https://www.youtube.com/watch?v=tylbUI77Hs4>

III. Опрацювати матеріал підручника

На контурну карту нанести географічні об'єкти.

Дайте відповідь (в зошит):

- 1) Сукупність нерівностей земної поверхні називають.....
- 2) Формування рельєфу здійснюється під впливом таких сил Землі....
- 3) До основних форм рельєфу суходолу відносять....
- 4) Відносно стійкі вирівняні ділянки земної кори називаються.....
- 5) Платформа має таку будову....
- 6) Якщо фундамент виглядає на поверхню або перекритий малопотужним осадовим чохлом, то така ділянка називається....
- 7) Якщо фундамент перекритий потужним чохлом, то така ділянка наз.....
- 8) Області, які утворюються на межах літосферних плит, наз.....
- 9) Для щитів які корисні копалини характерні.....
- 10) Для плити які характерні корисні копалини...

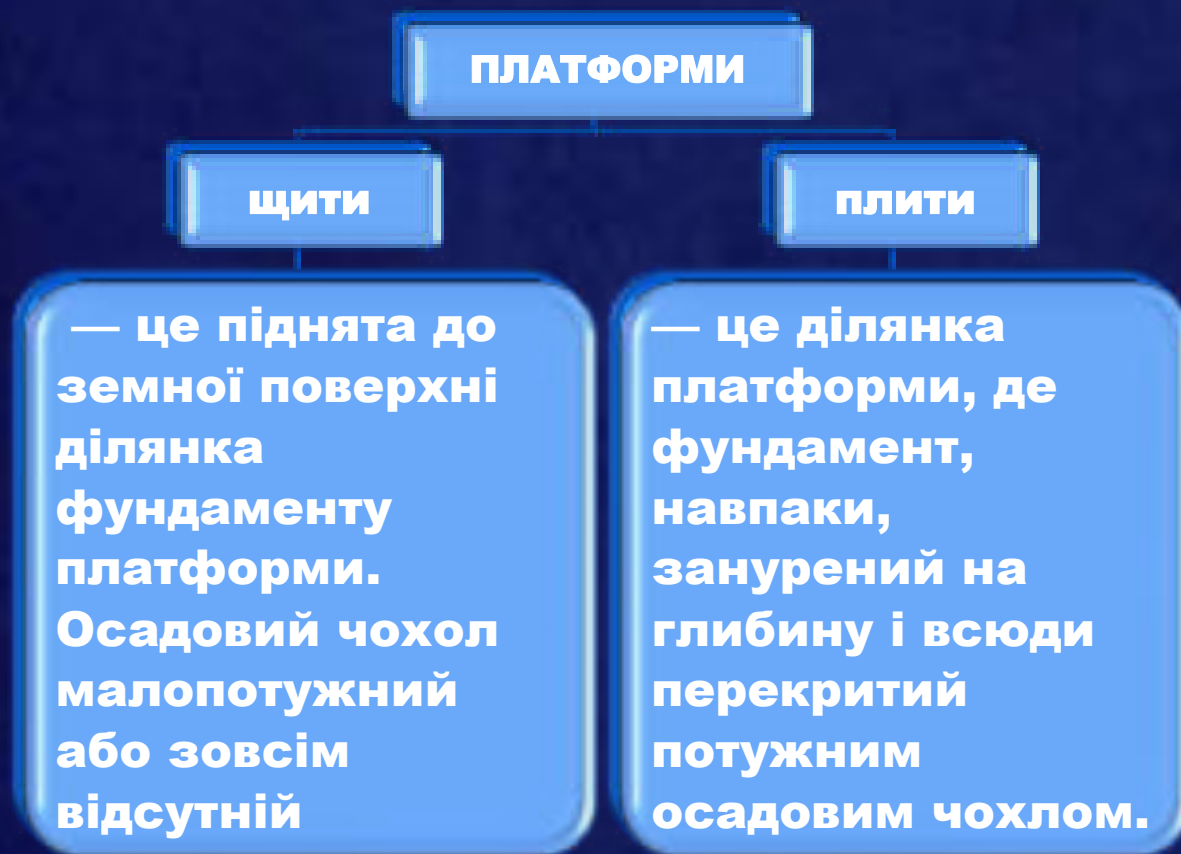
План вивчення материка

- 1. Загальні відомості.**
- 2. Фізико-географічне положення.**
- 3. Історія відкриття, дослідження та вивчення.**
- 4. Тектонічна будова, особливості рельєфу та корисні копалини.**
- 5. Клімат.**
- 6. Внутрішні води.**
- 7. Природні зони.**
- 8. Населення та політична карта.**

ПРИГАДАЙТЕ

- Що називають щитами і плитами платформи?

- Яку роботу виконують льодовики?
 - руйнують гірські породи, переміщують уламки і відкладають їх у місця розтавання льоду

ТЕКТОНІЧНА БУДОВА

Північна Америка

— це уламок **Лавразії** — прадавнього материка Північної півкулі

Пермський період (250 млн років тому)

Юрський період (190 млн років тому)

Палеогеновий період (60 млн років тому)

Четвертинний період (сьогодні)

- **В основі Північної Америки**
лежить давня
докембрійська
Північноамериканська
платформа
- На північному сході її
кристалічний фундамент
виходить на поверхню у
вигляді **Канадського щита**
- На південному сході
материка сформувалася
молода платформа

- Потужна область **мезозойської складчастості** утворилася на заході на місці стику **Тихоокеанської і Північноамериканської літосферних плит**
- На сході сформувалась область **герцинської складчатості**

- Понад 10 тис. років тому на півночі материка утворився гігантський **покривний льодовик**
- На території, де мало місце зледеніння, утворилися **льодовикові форми рельєфу**

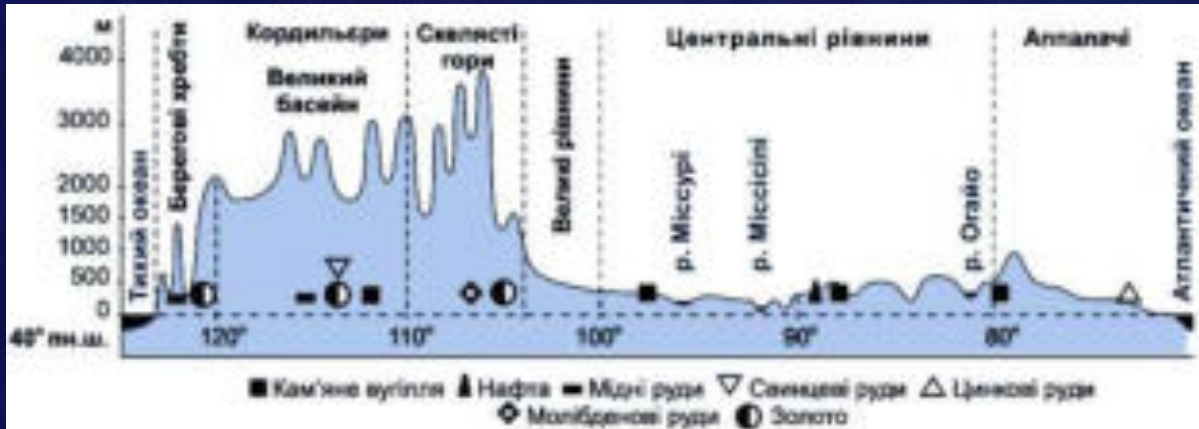
Наслідки діяльності давнього льодовика

Максимальне поширення льодовикової шапки на території Північної Америки під час давніх зледенінь

РЕЛЬЄФ

- У загальних рисах рельєф Північної Америки подібний до рельєфу Південної Америки
- на заході здіймаються гори
- на сході – великі рівнини

Профіль рельєфу
Північної Америки (по 40° пн. ш.)

Рівнини

- Лаврентійська височина
- Центральні рівнини
- Великі рівнини
- Примексиканська низовина
- Приатлантична низовина

Великі рівнини

- На південному сході Центральних рівнин, у преріях Аппалачів, підземні води, що розчинили вапняки, утворили **найбільшу у світі печеру – Флінт-Мамонтову**
- Загальна довжина її підземних коридорів перевищує **500 км**

Гори

- **Кордильєри**
- **найвища вершина —
г. Мак-Кінлі (Деналі) 6190 м**
- **Аппалачі**
- **найвища вершина —
г. Мітчелл 2037 м**
- **Скелясті гори**

У внутрішніх частинах Кордильєр лежать численні плато і нагір'я, які розчленовані глибокими річковими долинами — каньйонами

Великий каньйон Колорадо

Великий Каньйон – одна з найглибших річкових долин у світі. Понад 10 млн років тому внаслідок рухів земної кори частина суходолу почала підніматися, і річка Колорадо, що протікала там ще раніше, стала посилено розмивати свою долину. У товщах вапняків, пісковиків і сланців вона виробила гігантський каньйон – велику долину завдовжки понад 300 км і завглибшки 1 800 м. Круті, майже вертикальні схили долини розміщені уступами різної форми.

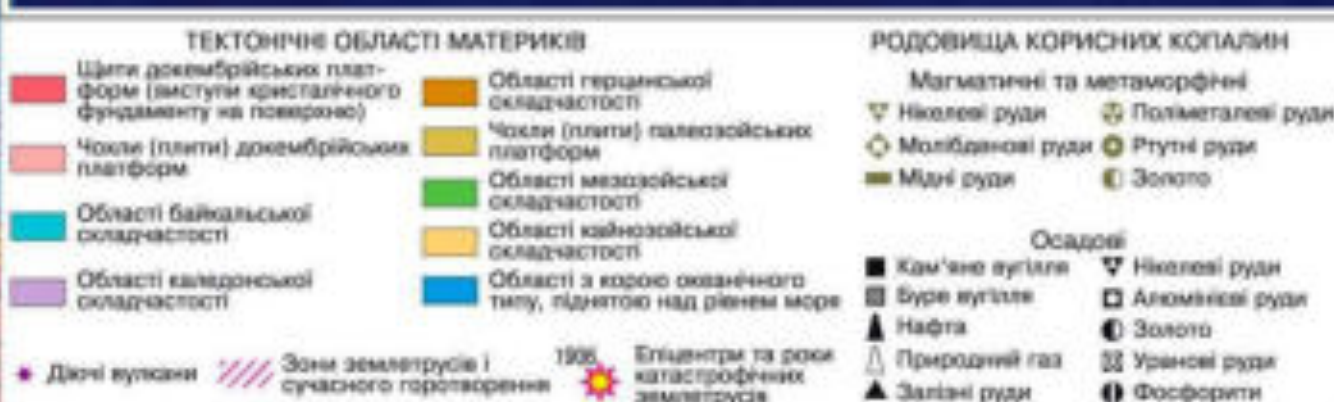
Єллоустон – Жовтий камінь

У 1871 р. у Скелястих горах «заради користі й задоволення народу» було створено перший у світі національний парк – Єллоустонський. У ньому зосереджено понад 200 гейзерів (мал. 170). Найвищий з них – гейзер Пароплав, що викидає воду на висоту понад 100 м. Найбільшу «водність» має гейзер Гігант, який щоразу вивергає майже 38 тис. гектолітрів води. Вражають і калюжі з киплячою гряззю, забарвлені в зелений колір водоростями, які живуть в них. Парк є об'єктом Світової спадщини ЮНЕСКО.

КОРИСНІ КОПАЛИНИ

- У надрах Північної Америки розвідано численні корисні копалини
 - В районі Канадського кристалічного щита є великі родовища **залізних, мідних, нікелевих, поліметалічних та уранових руд**
 - В осадових породах платформи залягають поклади **вугілля, нафти, природного газу, різних солей**
 - У Каліфорнії та на Алясці є відомі на весь світ **родовища золота**

Впізнай назву вулкану:

«Гора, що димить».....

«Біла жінка»...

«Гора-скриня».....

«Гора зірки»....

ПІДСУМУЄМО

- **В основі материка Північна Америка лежить давня докембрійська платформа, якій у рельєфі відповідають рівнини**
- **Складчастим областям на заході материка відповідають гори Кордильєри, на сході — Аппалачі**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

опрацювати відповідний параграф, вивчити
конспект уроку, записати головне в зошит

На контурну карту нанести географічні об'єкти:

**Кордильєри, Аппалачі, Скелясті гори, гора Деналі, гора
Мітчелл, Лаврентійська височина, Центральні рівнини,
Великі рівнини, Примексиканська низовина
Приатлантична низовина**